

NORGES DØVEFORBUND

PRINSESSE MÄRTHA LOUISE ER NORGES DØVEFORBUNDS HØYE BESKYTTER

Til Kunnskapsdepartementet

Oslo den 22. juni 2015

Høringsuttalelse vedrørende NOU 2015:2 **Å høre til.** Virkemidler for et trygt psykososialt skolemiljø.

Norges Døveforbund er positiv til at det tas initiativ for å styrke det psykososiale skolemiljøet og dermed motvirke mobbing.

Vi vil i våre kommentarer nevne momenter som har betydning for vår gruppe døve og hørselshemmede barn og unge som er storbrukere av tjenestene til Statped. Døve og hørselshemmede utgjør en lavfrekventert gruppe der det ikke kan forventes at kommunene har god nok kompetanse innen hørsel og tegnspråk når et døv/hørselshemmet barn begynner i barnehage eller grunnskolen i hjemkommunen. Statped er en sentral aktør som skal yte tjeneste med kompetanse og kunnskap om døve og hørselshemmede til de kommunene som har behov for slik kompetanse.

En reduksjon av Statped vil slå spesielt hardt ut for døve og hørselshemmede barn og unge.

Side 298 skriver utvalget:

Utvalget mener at en styrking av PP-tjenestens systemrettede arbeid bør ha konsekvenser for Statped, og at det bør overføres ressurser fra Statped til PP-tjenesten. Dette vil innebære en oppbygging av det kommunale og det fylkeskommunale støttesystemet.

Videre skriver utvalget på side 414:

Utvalget er kjent med at grunnet interkommunalt samarbeid er det i dag om lag 300 PP tjenester (PP-kontorer). Utvalget mener at styrkingen på nasjonalt nivå bør tilsvare i gjennom snitt en stilling til hver PP-tjeneste. Det innebærer midler til om lag 300 fagstillinger, I fordelingen av midlene bør det også ses på kommunestørrelse og elevtall. Den samlede kostnaden av dette årlig er 188 millioner kroner, som bør overføres til skoleeierne. Utvalget foreslår at midlene overføres fra Statped, men går ikke nærmere inn på hvordan dette kan gjøres. Temaet bør utredes nærmere i forbindelse med avslutningen av omstillingen av Statped i 2016. Dette innebærer at forslaget ikke vil innebære behov for nye midler, men en omdisponering innenfor gjeldende budsjett.

Kommentar:

Statped hadde per 31.12.2014 455 fagstillinger. Hvis Statped tappes for 300 fagstillinger får vi en Statped som ikke vil klare å ivareta dagens tilbud til de funksjonshemmedes grupper – deriblant døve og hørselshemmede barn og unge.

I år 2000 gjennomførte Kirke-utdannings- og forskningsdepartementet et 3 årig praksisprogram for kompetanseutvikling i kommunene der et av tiltakene var å styrke PP-tjenesten ved å overføre 300 stillinger fra Statped (de statlige spesialpedagogiske sentrene).

Side 1 av 3

Er det fortsatt en evaluering om virkningen av overføringene av de nevnte stillingene til kommunene?

Det er grunn til å anta at dette tiltaket fikk en umiddelbar positiv effekt for tjenestetilbudet til kommunene. Imidlertid vet vi at kommuneøkonomien alltid er under press. NDF etterlyser hvordan effekten ble over tid. Har kommunene beholdt de 300 stillingene, slik forutsetningene var det gangen kommunen fikk overført disse stillingene?

Det er grunn til å anta at erfaringene som ble gjort den gangen i år 2000 har relevans i forhold til Djupedal utvalgets forslag om å overføre 300 fagstillinger fra Statped til PP -tjenesten.

I St meld 18 (2010-2011) Læring og felleskap side 124 kap 6.3.3:

Det er forutsatt at avvikling av hørselsskolene ikke medfører reduksjon i Statpeds driftsbudsjett. Statped må disponere ressursene som i dag brukes til heltidstilbud til blant annet deltidstilbud og økt støtte og veiledning til kommuner, samt til å understøtte den flerfaglige profilen i Statped og arbeidet med nye oppgaver, for eksempel alternativ og supplerende kommunikasjon.

(Understrekingen er foretatt av undertegnede)

Side 121/122 kap 6.3.1

Det er viktig at Statped fortsatt bidrar med deltidsopplæring og at denne opplæringen blir styrket og videreutviklet slik at den kan tilpasses ulike behov i målgruppen. En elev som skal ha opplæring i og på tegnspråk kan få opplæring et annet sted enn på hjemskolen, jf. opplæringsloven § 2-6.

Deltidsopplæring i Statped vil i tråd med dette anses som en alternativ opplæringsarena.

i St meld 35 Mål og mening (2007-2008) (Understrekingen er foretatt av undertegnede)

Videre står det:

Den videre organiseringen av Statped skal bidra til å opprettholde gode tegnspråkmiljøer. Det er viktig at Statped har ansatte med tegnspråkkompetanse på førstespråksnivå og andre fagpersoner med høy tegnspråkkompetanse for å ivareta et tegnspråklig miljø i regionsentrene. Statped må også gi god støtte og veiledning samt kurstilbud til kommuner og fylkeskommuner. Elever i kommunale skoler må få tilbud om deltidsopplæring som er basert på både god faglig og tegnspråklig kompetanse. Skolene kan ha særlig behov for Statpeds kompetanse for elever på ungdomstrinnet der det er større behov for kompetanseheving i tegnspråk. Statped skal også styrke sin innsats overfor knutepunktskolene for slik å bidra til faglig og språklig utvikling og en tilfredsstillende opplæring for hørselshemmede elever ved disse videregående skolene.

(Understrekingen er foretatt av undertegnede)

Kommentar:

De føringene som ligger til grunn for omorganiseringen av Statped er tydelige på at Statped må få beholde de ressursene de har for å kunne følge opp st meld 18.

Anbefalingen fra Djupedal utvalget om å tappe Statped for 300 fagstillinger strider mot disse føringene.

Hvordan har Kunnskapsdepartement tenkt å ivareta intensjonene fra stortingsmeldingen hvis departementet går inn for å tappe Statped for fagstillinger slik Djupedal utvalget foreslår?

I St meld 35 (2007-2008) Mål og mening står det på side 22 kap 2.3.1:

Meldinga legg opp til at det skal utarbeidast ei allmenn språklov som slår fast det norske språkets status som hovudspråk, og definerer den status og rolle som tilkjem også andre språk enn norsk.

Meldinga anerkjenner norsk teiknspråk som eit fullverdig språk og foreslår at det overordna offentlege ansvaret for teiknspråk skal forankrast i den nemnde språklova.

(Understrekingen er foretatt av undertegnede)

I St meld 18 Læring og fellesskap står det på side 123 kap 6.3.1:

Gjennom behandlingen av regjeringens språkmelding, St.meld. nr. 35 (2007-2008), ble norsk tegnspråk offisielt anerkjent som et fullverdig språk. Med dette er tegnspråk et særskilt minoritetsspråk som det offentlige har et ansvar for å styrke og utvikle. I forbindelse med språkmeldingen fikk Språkrådet et utvidet og helhetlig språkpolitisk arbeids- og ansvarsområde, et ansvar som også vil omfatte norsk tegnspråk. Språkrådet vil derfor være en samarbeidspart for Statped i arbeidet med å ivareta de språkpolitiske hensyn når det gjelder tegnspråket.

(Understrekingen er foretatt av undertegnede)

Kommentar:

Stortinget har fastslått at norsk tegnspråk er et minoritetsspråk som det offentlige har et ansvar for å styrke og utvikle. Statped nevnes som en sentral statlig aktør som skal bidra til å ivareta de språkpolitiske hensyn når det gjelder tegnspråket.

Hvordan tenker kunnskapsdepartementet at Statped kan beholde sitt nåværende kapasitet til å bidra til å oppfylle statens ansvar å styrke og utvikle norsk tegnspråk hvis fagkompetansen i Statped blir kraftig svekket slik Djupedal utvalget foreslår?

Avslutningsvis

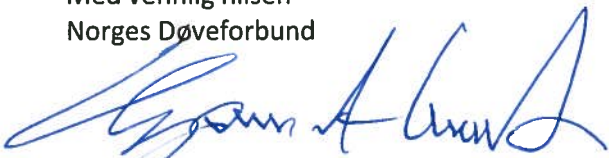
Statped er midt inne i en krevende omstillingsprosess der etaten opplever en gap mellom behov brukerne har til Statped tjenester og hva Statped leverer i dag.

Gjennom forslaget fra utvalget skaper det unødig uro hos oss brukerne om hva vi kan forvente av Statped i fremtiden. Riktignok nevner utvalget denne omstillingsprosessen og at man skal avvente til 2016 når organiseringen er avsluttet. Men det er foregripe begivenhetens gang når en NOU utredning foreslår en slakt av en Statped som er midt under en omorganiseringsprosess.

Ved at Djupedal utvalget foreslår en kraftig reduksjon av Statped mener NDF at dette forslaget setter to sårbare grupper opp mot hverandre: de funksjonshemmede og mobbeofrene.

For å unngå den uheldige situasjonen må staten ta ansvaret for forslagene til Djupedal-utvalget, ikke Statped.

Med vennlig hilsen
Norges Døveforbund

Bjørn A. Kristiansen
Generalsekretær